

การศึกษาแบบทดสอบสำหรับคัดกรองบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline

นางสาว จุฬารัตน์ ศิริวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-676-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019762 I1623096

A STUDY OF SCREENING TEST FOR BORDERLINE PERSONALITY DISORDER

Miss Jurarat Siriwat

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Science

Department of Psychiatry

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-676-6

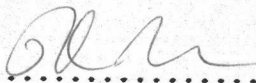
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาแบบทดสอบสำหรับคัดกรองบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline
โดย นางสาว จุฬารัตน์ ศิริวัฒน์
ภาควิชา จิตเวชศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงรวิวรรณ นิวัตน์พันธุ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ สุชีรา ภัทรราชบุตร

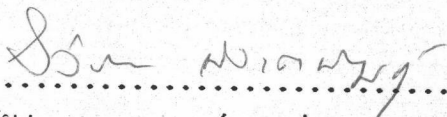

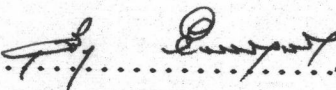
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

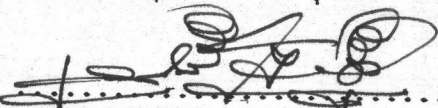

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วิษกรักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงดวงใจ กสานติกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงรวิวรรณ นิวัตน์พันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ สุชีรา ภัทรราชบุตร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จุฬารัตน์ ศิริวัฒน์ : การศึกษาแบบทดสอบสำหรับคัดกรองบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ
Borderline (A STUDY OF SCREENING TEST FOR BORDERLINE PERSONALITY
DISORDER) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.พ.ญ. รวีวรรณ นิवादพันธุ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ. สุชีรา
ภัทรายุทธวรรณ, 118 หน้า. ISBN 974-582-676-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบสำหรับคัดกรองบุคลิกภาพ
แปรปรวนแบบ Borderline ซึ่งผู้วิจัยแปลมาจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแปรปรวน (Personality
Diagnostic Questionnaire-Revised) โดยการหาค่าความ เชื่อถือได้และความเที่ยงตรงของ
แบบทดสอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 34 คน กลุ่มแรกเป็นผู้ป่วยที่ได้รับการ
การวินิจฉัยจากจิตแพทย์ว่ามีบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline ตามเกณฑ์การวินิจฉัยของ
DSM-III-R กลุ่มที่สองคือกลุ่มคนปกติ ให้ทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบที่นำมาศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบสำหรับคัดกรองบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline นี้ มีค่า
ความเชื่อถือได้ทั้งฉบับ เท่ากับ .97 ได้ค่าความเชื่อถือได้รายข้อ .86 ถึง .98 ค่าความเที่ยงตรง
ของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีเชิงระบาควิทยาในการทดสอบ ได้ค่าความไวร้อยละ 85 ค่าความจำเพาะ
ร้อยละ 87 ค่าการคาดคะเนบวกร้อยเปอร์เซ็นต์ และค่าการคาดคะเนลบร้อยละ 87 ความ
สัมพันธ์ระหว่างผลการตรวจจากแบบทดสอบ เมื่อ เปรียบเทียบกับการวินิจฉัยของจิตแพทย์โดยหาค่าสหสัมพันธ์
แบบ Phi ได้ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .86 และหาค่าน้ำหนักในการจำแนกผู้ที่มีและไม่มีบุคลิกภาพ
แปรปรวนแบบ Borderline ด้วยวิธีการวิเคราะห์จำแนกประเภท โดยใช้จุดตัดและคะแนนรวมจาก
แบบทดสอบและการวินิจฉัยของจิตแพทย์เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาตัดแบ่งกลุ่ม ได้ค่าน้ำหนักที่ใช้เป็นเกณฑ์
ในการจำแนกผู้ที่มีบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline คือค่าน้ำหนักที่มากกว่าหรือเท่ากับ .02678
กับค่าน้ำหนักที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0 ตามลำดับ

ภาควิชา จิต เวชศาสตร์
สาขาวิชา สุขภาพจิต
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C445124 : MAJOR MENTAL HEALTH
KEY WORD: SCREENING TEST / BORDERLINE PERSONALITY DISORDER

JURARAT SIRIWAT : A STUDY OF SCREENING TEST FOR BORDERLINE
PERSONALITY DISORDER. THESIS ADVISOR : ASSIS. PROF. RAVIWAN
NIVATAPHAN, M.D., CO-THESIS ADVISOR : SUCHEERA PHATTHRAYUTTAWAT,
M.Ed. (Research), 118 pp. ISBN 974-582-676-6

The objective of this study is to assess the quality of screening test for Borderline personality disorder, as translated from Personality Diagnostic Questionnaire-Revised and through investigations on the reliability and validity of the test. Targeted subjects consist of two main groups : the first were patients with Borderline personality disorder, diagnosed by psychiatrists according to DSM-III-R criteria, the other group were normal controls.

The result of this study shows that the internal consistency reliability of all items of the screening test is .97 and .86 - .98, itemized. The validity tested by epidemiological methods, meanwhile, discloses that sensitivity is 85%, specificity is 100%, predictive value positive is 100% and predictive value negative is 87%. The correlation between scores from test and diagnosis of psychiatrist tested by Phi coefficient is .86 ($P < .01$). It was found by discriminant analysis that discriminant score of Borderline personality disorder is at least .02678, when calculated by the cut-off point and sum scores from screening test. If it is calculated by diagnosis of psychiatrist, discriminant score of Borderline personality disorder will be more than or equal to 0.

ภาควิชา..... จิตเวชศาสตร์
สาขาวิชา..... สุขภาพจิต
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต..... *Janet Sorn*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Sirwan Nivattaphan*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *Dr. Raviwan*

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลง ได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิง รวีวรรณ นิเวศพันธุ์ ท่านอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์สุชีรา ภักทรายุทธวรรตน์ ที่กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำอันทรงคุณค่า ให้กำลังใจ ตลอดจนตรวจและแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์แพทย์หญิง ดวงใจ กษานติกุล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำด้านสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล และเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่าน บาลโพธิ์ และอาจารย์พวงสร้อย วรรณกุล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์สมศักดิ์ ลีลา และอาจารย์ฉันทนา จันทวงศ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอขอบพระคุณหัวหน้าภาควิชาจิตเวชศาสตร์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล จิตแพทย์ และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งให้ความสะดวกอย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบด้วยความเต็มใจ

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สุขภาพจิตรุ่น 4 ที่เอื้ออาทร ห่วงใย และให้กำลังใจตลอดการศึกษา ขอขอบคุณ คุณสุจินดา ใจใส ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์ และแก้ไขข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

ขอกราบระลึกถึงพระคุณ คุณแม่มนิรัตน์ ศิริวัฒน์ ผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความรักและความปรารถนาดีตลอดมา ขอขอบคุณนี้ ๆ ที่เป็นกำลังใจ คอยห่วงใยและสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายขอขอบคุณ คุณหมอล อินทรมหา ผู้คอยให้ความห่วงใยและเป็นกำลังใจของผู้วิจัย มาโดยตลอด

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
รูปแบบการวิจัย	6
ระเบียบวิธีวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
✓ คำนิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 บรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การจำแนกความผิดปกติทางจิตเวช	10
บุคลิกภาพแปรปรวน	12
บุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline	24
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินบุคลิกภาพแปรปรวน	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
การศึกษาแบบทดสอบคัดกรองบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline	54
✓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ข้อมูลส่วนตัว	64
วิเคราะห์ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ	66
วิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ	68
วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบกับการวินิจฉัยของจิตแพทย์	69
วิเคราะห์หาค่าน้ำหนักในการจำแนก	70
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	81
ความมุ่งหมายในการศึกษาวิจัย	81
วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	81
การเก็บรวบรวมข้อมูล	82
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	92
เอกสารอ้างอิง	94
ภาคผนวก	100
ประวัติผู้วิจัย	118

สารบัญตาราง

	หน้า
1. แสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบุคลิกภาพ	64
2. แสดงค่าความ เชื่อถือได้ของแบบทดสอบสำหรับคัดกรองบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline จำแนกตามเกณฑ์ของ DSM-III-R	66
3. แสดงค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ในการบ่งชี้ลักษณะของการมีบุคลิกภาพแปรปรวน แบบ Borderline	68
4. ทดสอบความสัมพันธ์ของแบบทดสอบสำหรับคัดกรองบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline กับการวินิจฉัยของจิตแพทย์	69
5. แสดงค่าสัมประสิทธิ์การจำแนกของแบบทดสอบสำหรับคัดกรองบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline ในสมการวิเคราะห์จำแนกประเภท	70
6. แสดงค่าน้ำหนักเฉลี่ยในการจำแนกบุคคลที่มีบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline ออกจากบุคคลที่ไม่มีบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline	72
7. อัตราความสามารถในการจำแนกประเภทได้ถูกต้อง	73
8. แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประชากร 2 กลุ่ม โดยใช้จุดตัดและ คะแนนรวมจากแบบทดสอบ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา	74
9. แสดงค่าสัมประสิทธิ์การจำแนกของการวินิจฉัยของจิตแพทย์ในสมการวิเคราะห์จำแนก ประเภท	75
10. แสดงค่าน้ำหนักเฉลี่ยในการจำแนกบุคคลที่มีบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline ออกจากบุคคลที่ไม่มีบุคลิกภาพแปรปรวนแบบ Borderline	77
11. อัตราความสามารถในการจำแนกประเภทได้ถูกต้อง	78
12. แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประชากร 2 กลุ่ม โดยใช้การวินิจฉัย ของจิตแพทย์ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา	79